

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ**Федулова Л.І.**

Предмет дослідження – особливості економічних відносин, що складаються між суб'єктами господарювання в умовах формування та розвитку креативної економіки.

Метою написання статті є авторське бачення особливостей креативної економіки, оцінка реального стану її розвитку в Україні та розробка пропозицій щодо перспективних напрямів та розв'язання стратегічних завдань.

Методологія проведення роботи – положення теорій креативної економіки та креативних індустрій, концепції культурного капіталу. На основі системного підходу визначено фактори, що впливають на характер інноваційно-креативних процесів в Україні. З використанням методів статистичного та експертного аналізу визначено тенденції реального стану креативної економіки в країні. Методами структурування та синтезу виявлено сильні та слабкі сторони потенціалу розвитку креативної економіки в Україні та розроблено пропозиції щодо посилення ролі креативного ресурсу у забезпеченні економічного зростання та вирішення соціальних проблем.

Результати роботи – здійснено оцінку стану розвитку креативної економіки в Україні та визначено вплив факторів, що ускладнюють досягнення поставлених цілей та вимагають посилення зусиль державної політики на вирішення накопичених у суспільстві й інноваційній системі проблем.

Висновки - сучасна українська економіка потребує специфічних, відмінних від традиційної економіки, підходів до визначення і реалізації державної політики щодо посилення розвитку креативних індустрій та формування моделі креативної економіки. Особливий акцент необхідно ставити на креативний напрям у реформуванні освіти, зокрема, в тому, щоб в STEM-освіту активно включалися творчі, художні дисципліни, об'єднані загальним терміном Arts.

Ключові слова: креативна економіка, креативний ресурси, державна політика, креативний капітал.

ПЕРСПЕКТИВНОСТЬ РАЗВИТИЯ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ**Федулова Л.И.**

Предмет исследования – особенности экономических отношений, складывающихся между субъектами хозяйствования в условиях формирования и развития креативной экономики.

Целью написания статьи является авторское виденье особенностей креативной экономики, оценка реального состояния ее развития в Украине и разработка предложений относительно перспективных направлений и решения стратегических заданий.

Методология проведения работы – положения теорий креативной экономики и креативных индустрий, концепции культурного капитала. На основе системного подхода определены факторы, влияющие на характер инновационно-креативных процессов в Украине. С использованием методов статистического и экспертного анализа определены тенденции реального состояния креативной экономики в стране. Методами структуризации и синтеза определены сильные и слабые стороны потенциала развития креативной экономики в Украине и разработаны предложения относительно усиления роли креативного ресурса в обеспечении экономического роста и решения социальных проблем.

Результаты работы – проведена оценка состояния развития креативной экономики в Украине и определено влияние факторов, усложняющих достижение поставленных целей и требующих усилий государственной политики на решение накопленных в обществе и инновационной системе проблем.

Выводы – современная украинская экономика нуждается в специфических, отличающихся от традиционной экономики, подходов к определению и реализации государственной политики относительно усиления развития креативных индустрий и формирования модели креативной экономики. Особенный акцент необходимо ставить на креативное направление в реформировании образования, в частности, на том, чтобы в STEM-образование активно включались творческие, художественные дисциплины, объединенные общим термином Arts.

Ключевые слова: креативная экономика, креативные ресурсы, государственная политика, креативный капитал.

Класифікатор JEL: M210, Z100

PERSPECTIVES OF CREATIVE ECONOMY DEVELOPMENT IN UKRAINE**Fedulova L.**

The subject of the study is the peculiarities of economic relations between economic entities in the conditions of a creative economy formation and development. of

The purpose of the article is the author's vision of the peculiarities of the creative economy and the assessment of the real state of its development in Ukraine and the development of proposals for its promising directions and the solution of strategic tasks.

Methodology of the work – is the position of theories of creative economy and creative industries, the concept of cultural capital. On the basis of the system approach, factors that influence the character of innovation and creative processes in Ukraine are identified. Using the methods of statistical and expert analysis, the trends of the real state of

the creative economy in the country are determined. The methods of structuring and synthesis identify the strengths and weaknesses of the potential of the development of a creative economy in Ukraine and elaborate proposals for strengthening the role of creative resources in ensuring economic growth and solving social problems.

The results of the work – *an assessment of the state of development of the creative economy in Ukraine and the impact of factors that complicate the achievement of the goals set and require the strengthening of state policy to address the problems accumulated in society and the innovation system.*

Conclusions – *the modern Ukrainian economy needs specific, different from the traditional economy, approaches to the definition and implementation of state policy to strengthen the development of creative industries and the formation of a model of a creative economy. Particular emphasis should be put on the creative direction in the reform of education, in particular, in the STEM-education actively involved creative, artistic disciplines by the generic term Arts.*

Key words: *creative economy, creative resources, state policy, creative capital.*

Актуальність дослідження. В останні роки креативний фактор глобального соціально-економічного розвитку набуває особливого значення й посиленої уваги у зв'язку із новим технологічним «стрибком» та прискоренням чергової науково-технологічної революції (здійсненям 4.0.- індустрії), результати якої з кожним днем стають все очевиднішими й поряд з успіхами в промисловому виробництві викликають багато питань щодо їхнього впливу на соціальні аспекти економічного розвитку, особливо в частині зайнятості населення. Саме інноваційно-креативний потенціал людини, за умови створення відповідного середовища спроможний реалізуватися в креативний капітал й таким чином, не лише активізувати індустріальні процеси, але й суттєво вплинути на зниження соціальних ризиків в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ступінь дослідження даної проблеми вченими. У зарубіжній науковій думці серед найбільш значимих сучасних розробок з питань розвитку нового типу економіки є теоретичні аспекти креативної економіки, визначені тенденції розвитку креативних індустрій, оцінка динаміки їх просторового розміщення, особливостей креативних професій, механізми фінансування креативних проектів та інші [1-3]. Отже, концепція, що формується на їх основі, набуває особливої актуальності в контексті міждисциплінарних досліджень проблем сталого розвитку, нових соціально-економічних відносин, що розгортаються в ньому, й починає задавати вектор іншим напрямкам наукових досліджень. Однак, серед українських авторів спроба розглянути зазначені питання була помітною в публікаціях 2014-2015 рр., до того ж більше в контексті визначення умов формування креативних індустрій [4-5]. Проте загострення в останній період питань переходу на цифровізацію усіх провідних секторів національного господарства актуалізує зазначену тему й вимагає більшої уваги до реальних процесів, що відбувається в країні.

Метою написання статті є авторське бачення особливостей креативної економіки, оцінка реального стану її розвитку в Україні та розробка пропозицій щодо перспективних напрямів та розв'язання стратегічних завдань.

Постановка проблеми. В останні роки в суспільстві все більше поширюється й обґрунтовується думка стосовно того, що креативний (культурний) капітал повинен зростати і створювати нові можливості для економіки країни. Це можуть бути як традиційні сфери, наприклад галереї художників, кіно, реклама, так і програмування, промисловий дизайн, проникнення творчості в управління реальним сектором економіки. Експертами прогнозується, що інновації і креатив природстатимуть темпами, які перевищують окремі темпи розвитку багатьох інших секторів економіки. У цьому контексті, створення сприятливих умов для розвитку культурних і креативних індустрій в Україні оголошено одним із пріоритетів діяльності Міністерства культури України згідно із статтею 440 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (УА) та пунктом 459 Плану дій з імплементації УА, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 847) [6]. Проте, державною владою, як і у випадку з інноваційною економікою, відбувається активне обговорення зовсім інших стратегічних пріоритетів у напрямі розв'язання соціально-економічних проблем.

Результати дослідження. Українська економіка за всі роки своєї незалежності як з об'єктивних, так і суб'єктивних причин розвивається вкрай повільно, весь час знаходячись в стані перманентної кризи. Напрями такого розвитку підтверджують експертні дослідження міжнародних організацій. Зокрема, за їх оцінками рейтинг української економіки за багатьма ключовими параметрами в цілому досить низький, так згідно Звіту про глобальну конкурентоспроможність ВЕФ (The Global Competitiveness Report) 2016-2017 [7], Україна займала 85 місце місце в світовому рейтингу конкурентоспроможності серед 138 країн. (Слід зазначити, що найвищий результат було зафіксовано в 2008 р. – 72-е місце). Зокрема, негативними факторами для ведення бізнесу у нашій країні визначено корупцію, політичну нестабільність, інфляцію, неефективну систему державного управління, ускладнений доступ до фінансів, високі податкові ставки, складність податкового законодавства, невідповідну якість інфраструктури, обмежувальне регулювання ринку праці, недостатню здатність до інновацій, низьку якість охорони здоров'я та інші. Серед основних проблем автори рейтингу називають повільні темпи перебудови інституціональної структури, домінування великих компаній на внутрішніх ринках та низький рівень конкурентності ринків.

Слід звернути увагу, що найбільш визнаним у світі в контексті теми нашого дослідження вважається Global Creativity Index. Зокрема, у 2015 році Мартінським інститутом добробуту (Martin Prosperity Institute), розташованому в Ротманській школі менеджменту в Університеті Торонто було проведено дослідження рівня розвитку креативної економіки в країнах світу, започатковане на індексі ЗТ (модель отримала назву «ЗТ» (Талант, Технології і Толерантність), який спочатку був запропонований Річардом Флорідой. Індекс ЗТ

включає технологію, талант і толерантність як основні індикатори розвитку креативності в економіці. Дані індикатори були оцінені двома способами і в подальшому було виведено узагальнений показник. Дослідження включають оцінки по 139 країнам і період в 2010–2014 рр. [8]. Найбільш креативною країною у 2015 році визнана Австралія, за якою слідує США і Нова Зеландія. Лідерами серед європейських країн стали Данія, Фінляндія та Швеція (6,7 та 8 місце відповідно). Україна в цьому переліку посіла 45-те місце із 139. Слідом за Україною слідує Польща, Чорногорія і Болгарія.

Дослідження показують, що принциповою відмінністю розвитку креативних індустрій у зарубіжних країнах і в Україні є особливості базових моделей відтворення суспільних форм діяльності і менталітет націй, що вбирає у себе все багатство духовної культури місцевих співтовариств, які проживають на тих або інших територіях, обумовлених їх історико-культурними подіями. Тобто, креативні індустрії в Україні – це такий тип соціально-культурних практик, інтегруючою домінантою яких є творча компонента, що часто поєднується з експериментом, новаторством і тому не завжди переслідує комерційні цілі. Зокрема, у експертному середовищі прийнято говорити про те, що в Україні складається інша модель творчих індустрій, яка на відміну від креативних, у своїй основі має «індивідуальний творчий початок, навик або талант», але не завжди несе в собі потенціал створення доданої вартості і робочих місць» у сфері виробництва [9].

В той же час, Україна має доки низьку частку креативного сектора в структурі економіки. Для обґрунтування цієї тези скористуємося даними [10], згідно яких в Україні 16,9 мільйонів економічно активних громадян, з них лише 47000 задіяні в сферах креативної економіки. Працівники креативних індустрій складають лише 2,8% працездатного населення. Вони приносять країні 105 мільярдів гривень, що складає 4,4% ВВП. (Для порівняння, креативна економіка Великобританії генерує майже 10 мільйонів фунтів за годину); 100 тис. чол. працює в сфері ІТ (їх внесок - 30 тис. дол. на людину в рік); в сфері архітектури, дизайну і мода працює 3,7 тис. чол.

Внесок креативних індустрій у ВВП України можна виміряти як обсяг валової доданої вартості, яку вони створюють, що демонструє сталу тенденцію до зростання у довгостроковому періоді у фактичних цінах (табл. 1).

Таблиця 1. Обсяг валової доданої вартості, створеної креативними індустріями України, млрд. грн. (у фактичних цінах)

Секція видів економічної діяльності за КВЕД-2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Інформація та телекомунікації	33,01	38,39	43,38	48,37	52,72	72,60	89,27
у %	3,1	2,9	3,1	3,3	3,3	3,6	3,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	27,27	30,47	41,97	47,71	47,14	55,79	68,46
у %	2,5	2,3	3,0	3,3	3,0	2,8	2,9
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	6,07	7,16	9,73	12,70	12,34	12,36	13,55
у %	0,6	0,6	0,7	0,9	0,8	0,6	0,6

Джерело: складено на основі [11]

Серед видів економічної діяльності, що відображають активність креативних індустрій України, найбільший внесок у ВВП здійснює «інформація та телекомунікації», частка якої у ВВП була наближеною до 3% у 2010–2013 рр., а в 2016 р. становила 3,7%. Далі йде «професійна, наукова та технічна діяльність» (не повністю може бути віднесена до креативних індустрій), частка якої у ВВП була наближеною до 3% у 2010–2014 рр., проте знизилася до 2,9% у 2016 р. І менше 1% ВВП формує секція «мистецтво, спорт, розваги та відпочинок».

Роль держави у підтримці розвитку креативних індустрій можна уявити (хоча й досить умовно) за динамікою видатків зведеного бюджету України на окремі соціально-культурні заходи (табл. 2), що мають тенденцію до зменшення частки таких видатків у ВВП, до того ж найменші – у 2016 році.

Таблиця 2. Видатки зведеного бюджету України на окремі соціально-культурні заходи

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Всього	377842,8	492454,7	505843,8	523125,7	576911,4	684883,7
<i>з них</i>						
Культура і мистецтво	6046,5	8017,9	8444,1	8483,5	1804,4	2012,0
Засоби масової інформації	1147,9	1604,3	1247,2	1024,5	1108,9	1483,7
Фізична культура і спорт	4290,5	3933,1	3869,4	4280,4	3647,5	1410,7
у % до загальної суми видатків						
Культура і мистецтво	1,6	1,6	1,7	1,6	0,3	0,3
Засоби масової інформації	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Фізична культура і спорт	1,1	0,8	0,8	0,8	0,6	0,2
у% до ВВП						
Культура і мистецтво	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1	0,1
Засоби масової інформації	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Фізична культура і спорт	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1

Джерело: [12].

Щодо перспективності інвестування в креативну економіку України, слід зазначити його високий ступінь ймовірності, так як основним ресурсом у креативних індустріях є людський капітал, отже розвиток креативних індустрій не вимагає значних капіталовкладень (наприклад, як створення нових промислових підприємств), а може започатковуватися на потенціалі працівників та підприємців. (як показує досвід інших країн, для економік, що розвивається, є характерними вищі темпи зростання креативних індустрій). Отже, інвестування в креативну економіку може також стати важливим фактором соціального розвитку, адже у зв'язку із сучасними несприятливими соціально-економічними умовами в Україні багато молодих та талановитих людей виїжджають за кордон у пошуках кращої роботи та вищого рівня життя. Інвестування в креативні індустрії забезпечить необхідними коштами вже наявний людський капітал, а отже, дозволить талановитим людям реалізовувати себе в Україні та працювати на її благо.

Та все ж, незважаючи на позитивні перспективні можливості, ситуація у сфері креативних індустрій в Україні складна і неоднозначна. Керівництво країни доки не вважає креативність пріоритетним завданням, оскільки поняття «креативність» безпосередньо не пов'язане з культурою. Коли говорять про інновації або модернізацію, то, в першу чергу, мають на увазі технологічну модернізацію та інновації у сфері ІТ. При цьому, наприклад, коли експерти обговорюють питання щодо того як поліпшити інвестиційний клімат в країні, вони зовсім не приділяють уваги культурним проектам, які могли б стати ключовим чинником в цій сфері. Проте, слід зазначити, що на рівні міської і регіональної політики помітними є прецеденти, коли творчі індустрії або креативна економіка розглядається як пріоритет.

Відсутність сприятливого в усіх відношеннях середовища в Україні стало наслідком асиметричного розвитку креативних індустрій. Так, можливості отримання високих прибутків стали рушійним фактором прискореного розвитку теле- й радіоіндустрій. Крім того, в останні роки більш активно розвивається сфера дизайну, що спричинено підвищенням попиту з боку медіа-індустрій та креативного оздоблення інтер'єрів і екстер'єрів у галузі будівництва (переважно з боку приватного сектору). Стан решти секторів креативних індустрій є доволі нестабільним та невизначеним, що обумовлено низкою загальновідомих причин, в тому числі низьким попитом в цілому в Україні та суттєвою його диференціацією за регіонами, відсутністю якісного кадрового забезпечення, наявності прогалини у сфері захисту інтелектуальної власності та авторських прав, зокрема, ключова проблема - відсутність чіткої державної політики розвитку креативних індустрій.

На основі проведених досліджень нами здійснено SWOT-аналіз потенціалу розвитку креативної економіки в Україні (табл. 3), який може бути взятий за основу при розробці Стратегії розвитку креативної економіки в країні.

Таблиця 3. SWOT-аналіз потенціалу розвитку креативної економіки в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
Поліпшення ділового клімату завдяки намаганням влади усіх рівнів здійснювати реформи (дерегуляція, ліцензування, багатофункціональні центри надання державних послуг, послуги електронного уряду). Помітні успіхи у напрямі зниження технічних бар'єрів для торгівлі, прийняття нового законодавства (закони про технічні регламенти, стандартизацію, метрології 2014-2016 рр.) та стандартів ЄС.	Показник чисельності персоналу, зайнятого дослідженнями і розробками, з розрахунку на 10 тисяч економічно активного населення знижується, що говорить про недостатню інтенсивності R&D. Недостатнє матеріально-технічне і інформаційне забезпечення науково-технологічної та інноваційної діяльності.
Частка дослідників і розробників, що мають наукову ступінь, одна з найвищих в Європі, що свідчить про високий науковий потенціал, який потребує стимулюючих функцій від держави.	Низький рівень розвитку більшості креативних індустрій і нерозвинутість інноваційної інфраструктури в частині комерціалізації креативних ідей.
Ефективність наукових досліджень у сфері технологічного розвитку підтверджується високим показником поданих патентних заявок на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.	Відсутність комплексної стратегії розвитку МСП, особливо в умовах посилення політики цифровізації. Відсутність стратегії розвитку креативних індустрій/креативної економіки України.
Наявність в регіонах достатньої кількості стратегічних інноваторів – великих підприємств, орієнтованих на випуск конкурентоспроможної продукції.	Ускладнений доступ до фінансових коштів для підприємців із секторів креативних індустрій.
Впровадження на промислових підприємствах високотехнологічного сучасного устаткування.	Слабка взаємодія між державними органами і недостатнє фінансування заходів щодо підтримки креативного бізнесу та інновацій.
Наявність інституційних умов функціонування базових елементів інноваційної інфраструктури.	Низька активність місцевої влади та місцевих еліт у регіонах стосовно створення умов для формування креативних кластерів у пріоритетних напрямках розвитку креативних індустрій.
Можливості	Загрози
Розвиток сучасної цифрової інноваційної інфраструктури (soft), що забезпечує безперервність циклу «дослідження – розробки – продукт – ринкова реалізація».	Конфлікт на Сході країни, що відображається на макроекономічній ситуації та інвестиційній привабливості як країни в цілому, так і окремих секторів національного господарства.

Формування самофінансуємої науково-технологічної системи, що саморозвивається	Відсутність новітніх власних технологій, готових до упровадження
Стратегічне географічне положення країни в центрі Європи.	Відтік молодих учених з сфери науки. Скорочення фінансування науки з бюджету
Участь в програмі ЄС «Горизонт 2020» і проектах Європейської мережі підтримки підприємництва, участь у програмах ЄС «COSME», «Креативна Європа»	Інституційна нестабільність при формуванні культурної та економічної політики (наприклад, постійні перестановки в компетентних органах); прийняття ініціатив, що не одержують фінансування і не здійснюються на практиці
Конкурентоспроможна і достатньо освічена робоча сила (високий рівень грамотності) Відносно розвинений приватний ринок послуг для бізнесу (наприклад, консалтинг, інжиніринг).	Великий неформальний сектор економіки, недостатньо опрацьовані стандарти звітності і корпоративного управління.
Децентралізація в регіонах країни, що дає можливість для реалізації сучасної культурної політики й активізації місцевих громад до інклюзивних інновацій.	Відсутність спеціальної статистики, що не дозволяє отримати офіційні дані про реальний стан розвитку креативних індустрій й в повній мірі ідентифікувати креативну економіку, окремі її галузі й, таким чином, виробити обґрунтовану стратегію розвитку.

Джерело: розроблено автором.

Загальнодержавна та регіональна політика щодо розвитку креативної економіки має ґрунтуватися на усвідомленні її міждисциплінарної природи – економічної, культурної, соціальної, технологічної та екологічної складових. Для цього потрібні переконання, що недостатній рівень бізнес-освіти у творчих підприємців, альтруїстичний і проектний підходи, складнощі, пов'язані з оцінкою нематеріальних активів, захистом прав інтелектуальної власності, доступом до фінансових ресурсів і т. інше є наслідком того, що креативні індустрії відносяться до категорії тих, що розвиваються, а це передбачає, що на різних стадіях їх життєвого циклу потрібні специфічні заходи державної підтримки для зростання і просування.

Особливий акцент необхідно ставити на креативний напрям у реформуванні освіти, зокрема, в тому, щоб до STEM-освіти активно залучалися творчі, художні дисципліни, об'єднані загальним терміном Arts. Зокрема, дисциплінами-лідерами в Arts є промисловий дизайн, архітектура та індустріальна естетика. В подальшому повинен відбуватися процес активного руху від STEM (природничі науки, технологія, інженерне мистецтво, математика) до STEAM-освіти (природничі науки, технологія, інженерне мистецтво, творчість, математика). Успіх освітньої реформи можливий лише при перетворенні STEM на STEAM-освіту та в перспективі на STREM-освіту («R» – robotics/робототехніка).

Висновки. Таким чином, сьогодні в світі все більше актуалізується трансформація підходів до організації господарської діяльності та визначення фундаментальних засад економічного зростання з посиленням ролі інтелектуальних ресурсів. Не лише у розвинених країн, але й значної кількості країн, що розвиваються, чітко простежується тенденція до становлення креативної економіки, що носить комплексний та інтегральний (взаємопроникаючий) характер. Дослідження показують, що цей сектор економіки відноситься до тієї сфери суспільного виробництва, в якій відбувається комерційна реалізація творчості, знань та інформації. Потенціал створення креативних продуктів і нових перспективних ринкових ніш стає значимим фактором глобальної конкурентоспроможності. Для того, щоб Україна стала міжнародним бізнес-гравцем, крім розробки нових технологій і продуктів, важливо сформувати спеціалізовану креативну інфраструктуру й середовище для нових ринків (наприклад, сучасні інноваційно-технологічні та креативні хаби). В подальшому слід приділити увагу визначенню інструментів формування нових ринків і тактику поведінки вітчизняних компаній, особливо регіонального рівня серед глобальних конкурентів та відповісти на питання: як змінити інноваційну екосистему в регіонах України для завоювання лідерських позицій на ринках креативних товарів та послуг.

Список використаних джерел

1. Howkins J. (2013). *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. Penguin Books, 280 p.
2. Lee N. and Rodríguez-Pose A. (2014). *Creativity, cities and innovation*. *Environment and Planning A*, 46 (5), pp. 1139–1159.
3. Santiago J. (2015). *What is creativity worth to the world economy?* // *World Economic Forum*. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/agenda/2015/12/creative-industries-worth-world-economy/>
4. Вахович І.М., Чуль О.М. *Розвиток креативної економіки в умовах транскордонного співробітництва*/ І.М. Вахович, О.М. Чуль // *Проблеми економіки*. - 2014. - №3. - С. 182-186.
5. Олександренко І.В. *Особливості інноваційного розвитку креативної економіки регіону* / І.В. Олександренко // *Економічний форум*. - 2015. – № 3. - С. 170-176.
6. *Розпорядження КМ «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з*

- іншої сторони» від 17 вересня 2014 р. N 847-р - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/KR140847.html
7. The Global Competitiveness Report 2016-2017. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/GCR20162017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf
8. The Global Creativity Index 2015.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://martinprosperity.org/media/Global-Creativity-Index-2015.pdf>
9. Антошкіна Л.І. Креативний розвиток України / Л.І. Антошкіна. – Режим доступу : <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/1783/1/Antoshkina.pdf>.
10. Скільки українців займаються креативними індустріями. - Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.the-village.com.ua/village/business/number_of_the_day/257505-skilki-ukrayintsiv-zaymayutsya-kreativnimi-industriyami
11. Національні рахунки України за 2016 рік: статистичний збірник / За ред. І.М. Нікіміної. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 179 с..
12. Заклади культури, мистецтва, фізичної культури і спорту України у 2016 році. Статистичний бюлетень. - Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/bl/05/bl_zkm_16.zip

References

1. Howkins J. (2013). *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. Penguin Books, 280 p.
2. Lee N. and Rodríguez-Pose A. (2014). *Creativity, cities and innovation*. *Environment and Planning A*, 46 (5), pp. 1139–1159.
3. Santiago J. (2015). *What is creativity worth to the world economy?* // *World Economic Forum*. - <https://www.weforum.org/agenda/2015/12/creative-industries-worth-world-economy/>
4. Vakhovych I.M., Chul' O.M. *Rozvytok kreatyvnoyi ekonomiky v umovakh transkordonnoho spivrobotnytstva [Development of creative economy is in the conditions of transfrontal collaboration] Problemy ekonomiky. [Problems of economy]*, 2014, 3. P.182-186.
5. Oleksandrenko I.V. *Osoblyvosti innovatsiynoho rozvytku kreatyvnoyi ekonomiky rehionu [Features of innovative development of creative economy of region] Ekonomichnyy forum. [The Economic forum]*, 2015, 3. P. 170-176.
6. *Rozporyadzhennya KM vid 17 veresnya 2014 r. N 847-r «Pro implementatsiyu Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym Spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony».* [Order of KM «About імплементацію of Agreement about an association between Ukraine, from one side, and European Soyuzom, European Concord from atomic energy and their states-members, from other side from] - September, 17 in 2014 N of 847-p. http://search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/KR140847.html
7. The Global Competitiveness Report 2016-2017. http://www3.weforum.org/docs/GCR20162017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf
8. The Global Creativity Index 2015. <http://martinprosperity.org/media/Global-Creativity-Index-2015.pdf>
9. Antoshkina L.I. *Kreatyvnyy rozvytok Ukrayiny.[Kreativniy development of Ukraine]*. <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/1783/1/Antoshkina.pdf>.
10. *Skil'ky ukrayintsiv zaymayut'sya kreatyvnyimi industriyami. [How many Ukrainians are engaged in creative industries]*. http://www.the-village.com.ua/village/business/number_of_the_day/257505-skilki-ukrayintsiv-zaymayutsya-kreativnimi-industriyami
11. *Natsional'ni rakhunky Ukrayiny za 2016 rik: statystychnyy zbirnyk [National accounts of Ukraine are for 2016: statistical collection]* K. : Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny, 2016, 179 p.
12. *Zakladzhy kul'tury, mystetstva, fizychnoyi kul'tury i sportu Ukrayiny u 2016 rotsi. Statystychnyy byuleten. – [Organizations of culture, art, physical culture and sport of Ukraine in 2016 year]/ Statistical bulletin.* http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/bl/05/bl_zkm_16.zip

ДАНИ ПРО АВТОРА

Федулова Любов Іванівна, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Київський національний торговельно-економічний університет
e-mail: fedulova2010@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Федулова Любовь Ивановна, доктор экономических наук, профессор кафедры менеджмента Киевский национальный торгово-экономический университет
e-mail: fedulova2010@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Fedulova Ljubov Ivanovna, doctor of economic sciences, professor of management department Kiev national trade and economic university
e-mail: fedulova2010@gmail.com